

KONKURENCES PADOME

Blaumaņa ielā 5a, Rīgā, LV-1011 ♦ tālr. 67282865 ♦ fakss 67242141 ♦ e-pasts: council@kp.gov.lv

L Ē M U M S

Rīgā

Nr. 52

(Prot. Nr.20, 4.§)

2008.gada 29.aprīlī

Par tirgus dalībnieku apvienošanos

Lieta Nr. 797/08/05/15

Par AAS „Gjensidige Baltic” un ADB „Reso Europa”
apvienošanos

Konkurences padome 18.03.2008. saņēma apdrošināšanas akciju sabiedrības „Gjensidige Baltic” (turpmāk – Gjensidige) pilnvaroto personu ziņojumu par apvienošanos (turpmāk – Ziņojums), kas paredzēta, Gjensidige iegūstot Lietuvas apdrošināšanas sabiedrības ADB „Reso Europa” (turpmāk – Reso) 100% kapitāla daļu. Ziņojums nebija noformēts atbilstoši Ministru kabineta 26.10.2004. noteikumu Nr. 897 „Kārtība, kādā iesniedzams un izskatāms ziņojums par tirgus dalībnieku apvienošanos” (turpmāk – Noteikumi Nr.897) prasībām, tādēļ ar 25.03.2008. vēstuli Nr. 817 Konkurences padome pieprasīja trūkstošo informāciju. Pieprasītā informācijas Konkurences padomē tika saņemta 04.04.2008., tādēļ pilnīga un Noteikumu Nr.897 prasībām atbilstoša Ziņojuma saņemšanas datums saskaņā ar Konkurences likuma 16. panta pirmo daļu ir 04.04.2008.

Gjensidige ir reģistrēta Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā ar Nr. 50003210451, juridiskā adrese – Kr. Barona ielā 20/22, Rīgā.

Reso ir reģistrēta Lietuvas uzņēmumu reģistrā ar Nr. 110073720, juridiskā adrese – Goštauto g. 40A, 01112, Viļņa, Lietuvā.

Izvērtējot Ziņojumā ietvertu un papildus iegūto informāciju, Konkurences padome

konstatēja:

1. Gjensidige (līdz 01.01.2008. – AAS „Parekss apdrošināšanas kompānija”) vienīgais dalībnieks ir Norvēģijā reģistrēta apdrošināšanas sabiedrība Gjensidige Forsikring. Gjensidige Latvijā ir reģistrētas 25 filiāles. Gjensidige pašreizējie un ielānotie darbības veidi ir visa veida nedzīvības apdrošināšana (NACE kods 66.03). Finanšu un kapitāla tirgus komisija (turpmāk – FKTK) ir izsniegusi (un 10.01.2008. pārreģistrējusi) Gjensidige licences – veselības apdrošināšanai; īpašuma apdrošināšanai pret uguns un dabas stihiju postījumiem; īpašuma apdrošināšanai pret citiem zaudējumiem; sauszemes transporta apdrošināšanai; kuģu apdrošināšanai; gaisakuģu apdrošināšanai; gaisakuģu īpašnieku civiltiesiskās atbildības apdrošināšanai; sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības apdrošināšanai; kredītu apdrošināšanai; dažādu finansiālo zaudējumu apdrošināšanai; nelaimes gadījumu apdrošināšanai; kravu apdrošināšanai; vispārējās civiltiesiskās atbildības apdrošināšanai; palīdzības apdrošināšanai; galvojumu apdrošināšanai; kuģu īpašnieku civiltiesiskās atbildības apdrošināšanai; dzelzceļa transporta apdrošināšanai.

2. Reso ir Lietuvas nedzīvības apdrošināšanas uzņēmums, kuru kontrolē Krievijas apdrošināšanas sabiedrība OOO „Holding Company Reso” un divas fiziskās personas. Reso veic saimniecisko darbību Lietuvas teritorijā, Latvijā 24.08.2004. ir reģistrēta Reso filiāle, kas veic saimniecisko darbību Latvijā un par ko saskaņā ar Apdrošināšanas sabiedrību un to uzraudzības likuma 11. panta nosacījumiem Reso ir informējusi FKTK. Tās juridiskā adrese ir Pulkveža Brieža ielā 31, Rīgā. Reso Latvijas filiālei ir tiesības sniegt nedzīvības apdrošināšanas pakalpojumus Latvijā – īpašuma apdrošināšanai; sauszemes transporta apdrošināšanai; nelaimes gadījumu apdrošināšanai; kravu apdrošināšanai; vispārējās civiltiesiskās atbildības apdrošināšanai; galvojumu apdrošināšanai; kuģu apdrošināšanai; palīdzības apdrošināšanai.

3. Saskaņā ar Konkurences likuma 15. panta pirmās daļas 3. punktu „tirgus dalībnieku apvienošanās ir tāds stāvoklis, kad (..) viens vai vairāki tirgus dalībnieki iegūst (..) tiešu vai netiešu izšķirošu ietekmi pār citu tirgus dalībnieku (..)”. Tādējādi Reso 100% kapitāla daļu iegūšana uzskatāma par apvienošanos saskaņā ar Konkurences likuma 15. panta pirmās daļas 3. punktu, Gjensidige iegūstot izšķirošu ietekmi pār citu tirgus dalībnieku.

Ziņojuma iesniegšanas brīdī Konkurences likuma 15. panta otrā daļa nosaka, ka tirgus dalībnieki, kuri nolēmuši apvienoties kādā no šā panta pirmajā daļā paredzētajiem veidiem, pirms apvienošanās iesniedz Konkurences padomei par to ziņojumu saskaņā ar šā likuma 16. pantu, ja 1) apvienošanās dalībnieku

kopējais apgrozījums iepriekšējā finanšu gadā ir bijis ne mazāks kā 25 miljoni latu vai 2) apvienošanā iesaistīto tirgus dalībnieku kopējā tirgus daļa konkrētajā tirgū pārsniedz 40 procentus. Kā norādīts Ziņojumā un papildus iesniegtajā informācijā, Gjensidige apgrozījums 2007. gadā, kas aprēķināts saskaņā ar Noteikumiem Nr. 897, bija (*) lati, kas pārsniedz Konkurences likuma 15. panta otrās daļas 1. punktā minēto sliekšni. Tādēļ paredzētā apvienošanās ir darījums, par kuru jāiesniedz ziņojums Konkurences padomei.

4. Apvienošanās saskaņā ar 04.01.2008. noslēgto pirkuma līgumu paredzēta, Gjensidige iegādājoties no pārdevēja – Kiprā reģistrētas sabiedrības Astroway Limited - 100% Reso kapitāla daļas, kuras tā pirms tam iegādājusies no OOO „Holding Company Reso” (65,4% Reso kapitāla daļu) un fiziskajām personām (34,6% kapitāla daļu). Tādējādi Gjensidige kļūst par Reso 100% kapitāla daļu īpašnieci.

Pirkuma līguma 5.1. punkts paredz Reso daļu pārdevēju – OOO „Holding Company Reso” un fizisko personu - pienākumu neveikt konkurējošu komercdarbību piecu gadu laikā pēc darījuma noslēgšanas. Konkurences padome ņem vērā *Komisijas paziņojumā par ierobežojumiem, kas tieši saistīti un nepieciešami koncentrāciju īstenošanai*¹ 20. punktā noteikto, ka „noteikumu par nekonkurēšanu esamību attaisno laika posmā līdz trim gadiem, ja uzņēmuma nodošana ietver klientu lojalitātes nodošanu, gan nemateriālo aktīvu vērtības, gan zinātības (know-how) ziņā”, kā arī citētajā paziņojumā ietvertās atsauces uz apvienošanās lietām, kad Komisija akceptējusi nekonkurēšanas laika posmu līdz pieciem gadiem², un atzīst pirkuma līgumā iekļautos nekonkurēšanas noteikumus par pamatotiem.

Pirkuma līguma 5.2. punktā noteikts klientu nepārvilināšanas noteikums, saskaņā ar kuru Reso daļu pārdevēji apņemas 3 gadus pēc darījuma noslēguma neveikt klientu pārvilināšanu. Konkurences padome arī šo noteikumu atzīst par pamatotu, jo tas ir tieši saistīts ar apvienošanās īstenošanu.

5. Konkrētais tirgus Konkurences likuma 1. panta 4. punkta izpratnē ir konkrētās preces tirgus, kas izvērtēts saistībā ar konkrēto ģeogrāfisko tirgu. Atbilstoši Konkurences likuma 1. panta 5. punktam konkrētās preces tirgus – noteiktās preces tirgus, kurā ietverts arī to preču kopums, kuras var aizstāt šo noteikto precī konkrētajā ģeogrāfiskajā tirgū, ņemot vērā pieprasījuma un piedāvājuma aizstājamības faktoru, preču pazīmes un lietošanas īpašības.

5.1. Ziņojumā, norādot uz Eiropas Komisijas iepriekšējo praksi³, ir identificēti divi konkrētās preces tirgi – dzīvības apdrošināšanas pakalpojumi un nedzīvības apdrošināšanas pakalpojumi, kur Gjensidige un Reso darbība pārklājas. Tai pašā laikā Eiropas Komisija pieļauj arī sīkāku nedzīvības

¹ Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis C 056, 05/03/2005, 24.-31. lpp.

² Komisijas lēmumi lietā COMP/M.1980 – VOLVO / RENAULT V.I. un lietā IV/M.1298 – KODAK / IMATION; <http://www.ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases>

³ Komisijas lēmumi lietā IV/M.759 – Sun Alliance / Royal Insurance un lietā COMP/M.2676 – Sampo / Varma Sampo / If Holding / JV; <http://www.ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases>

apdrošināšanas pakalpojumu sadalījumu pa apdrošināšanas veidiem⁴, jo katrs apdrošināšanas veids sedz dažādus riskus, to īpašības, prēmiju apmērs un nolūki ir atšķirīgi, un parasti klientam nepastāv apdrošināto risku aizstājamības iespējas. Ņemot vērā minēto, Konkurences padome secina, ka lietas ietvaros definējami astoņi konkrētās preces tirgi, kuros apvienošanās dalībnieku darbība pārklājas un kuri līdz ar tiek ietekmēti apvienošanās rezultātā:

- 1) īpašuma apdrošināšanas pakalpojumi;
- 2) sauszemes transporta (izņemot dzelzceļa transportu) apdrošināšanas pakalpojumi;
- 3) nelaimes gadījumu apdrošināšanas pakalpojumi;
- 4) kravu apdrošināšanas pakalpojumi;
- 5) vispārējās civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas pakalpojumi;
- 6) galvojumu apdrošināšanas pakalpojumi;
- 7) kuģu apdrošināšanas pakalpojumi;
- 8) palīdzības apdrošināšanas pakalpojumi.

Konkurences likuma 1. panta 3. punkts nosaka, ka konkrētais ģeogrāfiskais tirgus ir ģeogrāfiskā teritorija, kurā konkurences apstākļi konkrētās preces tirgū ir pietiekami līdzīgi visiem šā tirgus dalībniekiem, un tādēļ šo teritoriju var nošķirt no citām teritorijām. Ievērojot Eiropas Komisijas praksi⁵, kur apdrošināšanas pakalpojumu ģeogrāfiskais tirgus noteikts pamatā kā nacionālais tirgus, Konkurences padome secina, ka lietas ietvaros konkrētais ģeogrāfiskais tirgus ir Latvijas Republikas teritorija.

6. Ziņojumā norādīts, ka apvienošanās mērķis ir apvienot Gjensidige un Reso pieredzi, tirgus zināšanas un resursus. Apvienošanās dalībnieki uzskata, ka apvienošanās atbilst klientu, patērētāju un sabiedrības interesēm kopumā un darījumam var būt tikai pozitīva ietekme uz ekonomisko progresu. Saskaņā ar apvienošanās dalībnieku viedokli darījumam nebūs nekādas negatīvas ietekmes uz tehnisko progresu. Latvijas Apdrošinātāju asociācija uzskata, ka apvienošanās būtiski neietekmēs Latvijas apdrošināšanas tirgu, jo Reso filiāles Latvijā tirgus daļa ir niecīga. Latvijas apdrošināšanas pakalpojumu tirgū darbojas 16 licencētas apdrošināšanas sabiedrības un 8 ārvalstu apdrošināšanas sabiedrību filiāles.

7. Ziņojumā ietvertā un FKTK sniegtā informācija (09.04.2008. vēstule Nr. 04.02.19./1069) liecina, ka Reso tirgus daļa nevienā no apdrošināšanas pakalpojumu tirgiem, kas varētu tikt ietekmēti apvienošanās rezultātā, no 2005. līdz 2007. gadam nepārsniedza 1 procentu, izņemot galvojumu apdrošināšanu, kur tā 2007. gadā sasniedza (*). Savukārt Gjensidige tirgus daļas lielākās ir kuģu

⁴ Komisijas lēmumi lietā IV/M.759 – Sun Alliance / Royal Insurance un lietā COMP/M.3395 – Sampo / If Skadeförsäkring; <http://www.ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases>

⁵ Komisijas lēmumi lietā IV/M.759 – Sun Alliance / Royal Insurance, lietā IV/JV.21 – Skandia / Storebrand / Pohjola u.c.; <http://www.ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases>

apdrošināšanas (*) un sauszemes transporta līdzekļu apdrošināšanas (*) pakalpojumu tirgos.

Konkurences likuma 16. panta trešā daļa nosaka, ka Konkurences padome ar lēmumu aizliedz apvienošanas, kuras rezultātā rodas vai nostiprinās dominējošais stāvoklis vai var tikt būtiski samazināta konkurence jebkurā konkrētajā tirgū. Ziņojumā sniegtā informācija liecina par to, ka nevienā no konkrētajiem tirgiem apvienošanās dalībnieku kopējās tirgus daļas nepārsniedz 30%, bet lielākajā daļā konkrēto tirgu – nepārsniedz 10%. Konkurences padome secina, ka apvienošanās rezultātā neradīsies un nenostiprināsies dominējošais stāvoklis, kā arī netiks būtiski samazināta konkurence nevienā no šajā lietā definētajiem konkrētajiem tirgiem.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 5. punktu, 15. panta pirmās daļas 3. punktu un otro daļu, 16.panta pirmo un ceturto daļu, Konkurences padome

nolēma:

atļaut apvienošanas, kas paredzēta, apdrošināšanas akciju sabiedrībai „Gjensidige Baltic” iegūstot izšķirošu ietekmi pār Lietuvas apdrošināšanas akciju sabiedrību ADB „Reso Europa”.

Saskaņā ar Konkurences likuma 8. panta otro daļu Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no šā lēmuma spēkā stāšanās dienas.

* - ierobežotas pieejamības informācija

Priekšsēdētāja v.i.

S.Ābrama